

Styre
Universitetsstyret

Arkivreferanse
2026/1254
Styresak
13/26

Dokumentdato
02/02/2026
Møtedato
05.02.2026

Pause i opptaket til masterprogrammet i logopedi 2026

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 103/25, [Endringer i UiBs studieportefølje 2026 og opptaksrammer 2026-2027](#)

Saken gjelder

Universitetsstyret vedtok i møte 19.11.2025 disponering og utlysning av studieplasser for studieåret 2026-2027. Masterprogrammet i logopedi ble da vedtatt lyst ut i 2026.

Fakultetsstyret ved Det psykologiske fakultet vedtok i møte 30.01.26 sin tilslutning til forslaget om at opptaket til masterprogrammet i logopedi settes på pause i 2026, og at studieplassene midlertidig omdisponeres. Fakultetsstyret legger opp til at det skal settes i gang et endrings- og utviklingsarbeid i programmet, med mål om å sikre en framtidig drift som er økonomisk bærekraftig og innenfor programmets inntekter.

I denne saken legges det fram forslag om å sette

Forslag til vedtak

1. Masterprogrammet i logopedi lyses ikke ut i 2026 i påvente av utviklingsarbeid i programmet.
2. Universitetsstyret vedtar forslag til midlertidig omdisponering av studieplasser Det psykologiske fakultet for kommende studieår.

Tore Tungodden
universitetsdirektør

02/02/2026/ Kristian Hole Lønning/Tove Steinsland/Christen Soleim (avd.dir)

Vedlegg:

1. Saksframstilling
2. Fakultetsstyresak 3/26, Fakultetsstyret ved Det psykologiske fakultet
3. Protokoll fra styresak 3/26, Fakultetsstyret ved Det psykologiske fakultet
4. Notat fra instituttleder Frøydis Morgen, 28.11.2025
5. Referat fra ekstraordinært møte i IDU 29.1.2026
6. Norsk logopediforbund 29.1.2026
7. Elena Plante, University of Arizona 29.1.2026
8. Hovedtillitsvalgt, norsk logopediforbund, Bergen kommune, 29.1.2026
9. ParkinsonNet HSØ, 29.1.2026
10. Norsk logopedforbund Vestland, 29.1.2026
11. LHL, 29.1.2026
12. Norsk Parkinsonforbund, 30.1.2026
13. Norsk logopediforbund, 31.1.2026
14. Tooraj Barhag, Student, på vegne av kull 2024-2025, 02.02.2026
15. Brev fra Forskerforbundet ved UiB, 02.02.2026

Saksframstilling

Styre
Universitetsstyret

Styresak
13/26

Møtedato
05.02.2026

Pause i opptaket til masterprogrammet i logopedi 2026

Bakgrunn

I styresaken om opptaksrammer og studieportefølje, sak 103/2025, ble program og opptaksrammer meldt inn av fakultetene. Høsten 2025 hadde den nye fakultetsledelsen ved Det psykologiske fakultet dialog med Institutt for biologisk og medisinsk psykologi om status for Masterprogrammet i logopedi. Som del av prosessen ble det i januar lagt fram analyser som danner grunnlag for at fakultetet har gjort nye vurderinger med hensyn til opptaket til programmet. Etter dette har det vært dialog med universitetsledelsen som har forutsatt at eventuelle endringer i opptaket krever behandling i fakultetets organer og i universitetsstyret. En premiss er at programmet nå kun settes på pause slik at det kan utredes alternativer for å videreføre logopediutdanningen.

Vurdering

[Masterprogrammet i logopedi](#) har over tid hatt god søkning, akseptabel gjennomføring og høy arbeidslivsrelevans. Programmet tilbyr 22 studieplasser og bidrar til å dekke et tydelig samfunnsbehov innen logopedifeltet. Samtidig står fagmiljøet overfor utfordringer knyttet til størrelse på fagmiljø og kostnader i forhold til inntekter.

Programmet har en faglig profil som forutsetter undervisning innen flere spesialiserte fagområder, der fakultetet i begrenset grad besitter nødvendig spisskompetanse, mens resten dekkes inn av eksterne ressurser i form av bistillinger og timelønnede. Det har de senere årene vært en gradvis reduksjon i faste fagstillinger tilknyttet programmet, og fra høsten 2026 vil tallet være nede i to stillinger. På grunn av stillingsstopp ved fakultetet, er det ikke rom for å tilsette i vakante stillinger.

Universitets- og høyskoleforskriftens §1-12 – §1-14 setter strenge krav til størrelsen på fagmiljø tilknyttet studier, herunder at det skal være et rimelig forhold mellom antall studenter og fagmiljøets egenart. Det stilles også krav til balansen mellom fast ansatte og innleid personell. Vi vurderer det slik at bemanningssituasjonen fra høsten av ikke vil tilfredsstille forskriftens krav til fagmiljø.

Fakultetet ber derfor om at årets utlysning av masterprogrammet settes på pause i ett år for å få rom til å utrede alternative modeller for videreføring av logopediutdanningen. Begrunnelsen er at det er for få faglig ansatte til å drive studiet forsvarlig. Programmet er i sin nåværende form strukturert slik at det har utgifter som overstiger inntektene. Med fakultetets økonomiske situasjon er det nødvendig å gjøre modellendringer for å få en bærekraftig økonomi i programmet.

Det blir lagt opp til at fakultetsstyret i løpet av høsten 2026 vil bli forelagt en vedtakssak om videre håndtering av masterprogrammet i logopedi med virkning fra høsten 2027.

Omdisponering av studieplasser for studieåret 2026/2027

For studieåret 2026/2027 fordeles 22 studieplasser fra masterprogrammet i logopedi til følgende studieprogram:

- 11 plasser fordeles til masterprogrammet i psykologi, studieretning «Atferd og nevrovitenskap»
- 4 plasser fordeles til masterprogrammet i psykologi, studieretning «Sosial- og kognitiv psykologi»
- 14 plasser fordeles til årsstudium i psykologi

Omdisponeringen innebærer at overordnet opptaksramme for Det psykologiske fakultet endres fra **752** til **759** studieplasser for studieåret 2026/2027. Tabellen under viser oppdatert opptaksramme for fakultetet som følge av omdisponeringen.

Opptaksrammer for Det psykologiske fakultet for 2026/2027	Opptaksramme 2026/27 (opprinnelig vedtak)	Opptaksramme 2026/27 (nytt vedtak)
Andre lokale opptak	70	70
Årsstudium	70	70
4000: Praktisk-pedagogisk utdanning	70	70
Grunnstudier	510	524
Bachelorprogram	183	183
852: Pedagogikk, bachelor	40	40
853: Spesialpedagogikk	23	23
876: Generell psykologi	60	60
903: Arbeids- og organisasjonspsykologi	60	60
Profesjonsstudium	87	87
941: Psykologi, profesjonsstudium	87	87
Årsstudium	240	254
220: Pedagogikk, årsstudium	40	40
752: Psykologi, årsstudium	200	214
Master	172	165
Masterprogram	172	165
5729: Barnevernsarbeid	25	25
5730: Barnevern (Ikke opptak i 2026)	0	0
5731: Global Development Theory and Practice	20	20
5732: Helsefremmende arbeid og helsepsykologi	45	45
5733: Logopedi	22	0
5734: Pedagogikk, deltid (nettbasert)	20	20
5735: Pedagogikk	0	0
5737: Psykologi: Atferd og nevrovitenskap	4	15

5738: Psykologi: Sosial- og kognitiv psykologi	18	22
5739: Arbeids- og organisasjonspsykologi	18	18
5740: Spesialpedagogikk	0	0
Totalsum	752	759

Vedlagt saken er dokumentene som fulgte fakultetsstyresaken og henvendelser fra brukergrupper og interesseorganisasjoner som er mottatt etter fakultetsstyrets behandling.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Opptaksrammene for studieopptak vedtas av universitetsstyret i november-møtet året før. I dette tilfellet har den nye faglige ledelsen ved fakultetet etter en prosess det siste halve året kommet fram til at det er behov for å sette opptaket på logopedi på pause for å sikre en forsvarlig faglig ramme og bærekraftig økonomi for programmet. Saken er behandlet i ekstraordinært fakultetsstyremøte 30.1.26 og etter en samlet vurdering har universitetsledelsen valgt å ettersende saken til behandling i universitetsstyret 5.2.26.

Logopedi har høy arbeidslivsrelevans, og masterstudiet bidrar til å dekke et tydelig samfunnsbehov. Det er derfor viktig at det utarbeides en plan for å videreføre drift av programmet gjennom å vurdere muligheter for kompetansetilgang og ressursbruk i samarbeid mellom fagmiljø, IKOB og fakultetsledelse.

Formålet med ett års pause i opptaket er derfor å gi fakultetet et nødvendig handlingsrom til å utrede alternative modeller for videreføring av logopediutdanningen. Masterstudenter som allerede er tatt opp på masterstudiet vil gis anledning til å fullføre studiet etter oppsatt plan.

02/02/2026/ Kristian Hole Lønning/Tove Steinsland/Christen Soleim (avd.dir)

Styre
Fakultetsstyret ved Det psykologiske fakultet

Arkivreferanse
2026/1254
Styresak
3/26

Dokumentdato
28/01/2026
Møtedato
30.01.2026

Pause i opptaket til masterprogrammet i logopedi 2026

Bakgrunn

[Masterprogrammet i logopedi](#) har over tid hatt god søkning, akseptabel gjennomføring og høy arbeidslivsrelevans. Programmet tilbyr 22 studieplasser og bidrar til å dekke et tydelig samfunnsbehov innen logopedifeltet. Samtidig står fagmiljøet overfor utfordringer knyttet til størrelse på fagmiljø og kostnader i forhold til inntekter.

Hva saken gjelder

Fakultetet foreslår, etter dialog med universitetsledelsen, og i samråd med instituttet og fagmiljøet, å pause opptaket til masterprogrammet i logopedi fra høst 2026. Parallelt foreslås det å igangsette et endrings- og utviklingsarbeid på programmet, med mål om å sikre en framtidig drift som er økonomisk bærekraftig og innenfor programmets inntekter.

Alle masterprogram lyses normalt ut i Søknadsweb med søknadsfrist 1. februar. For at masterprogrammet i logopedi ikke skal inngå i opptaket for 2026, må Studieavdelingen varsles innen denne datoen om at programmet skal trekkes fra årets opptak. Fakultetsledelsen har i tett dialog med universitetsledelsen fått avklart at det vil være mulig for fakultetet å sette studentopptaket til masterprogrammet på pause i 2026. Det er samtidig viktig at potensielle søkere og relevante samarbeidspartnere informeres i god tid.

Bemanningssituasjon

Fra 2021 har programmet hatt 3,5 faste vitenskapelige stillinger. Fra høsten 2024 er programmet drevet med 2,5 faste vitenskapelige stillinger, som følge av at én vitenskapelig ansatt har instituttlederoppgaver frem til høst 2030, inkludert forskningstermin. Det er videre sannsynlig med en naturlig avgang i løpet av våren 2026. Dette innebærer at programmet fra høsten 2026 vil ha kun to vitenskapelig ansatte.

Fakultetet er underlagt stillingsstopp, og det forventes over tid mindre handlingsrom for å avgi undervisningsressurser fra andre studieprogrammer. Med dagens rammebetingelser vurderes bemanningssituasjonen fra høsten 2026 som svært utfordrende, både med hensyn til arbeidsbelastning for gjenværende ansatte og programmets faglige bærekraft.

Faglig profil og økonomi

Programmet har en faglig profil som forutsetter undervisning innen flere spesialiserte fagområder der fakultetet i begrenset grad besitter nødvendig spisskompetanse. I dag dekkes flere fagområder av eksterne ressurser i form av bistillinger og timelønnede, blant annet fra Haukeland universitetssykehus, HF og Statped. I tillegg gjennomføres deler av undervisningen av to stipendiater, en tidligere ansatt som har gått av og tre ansatte fra andre institutt. Ved forventet naturlig avgang våren 2026, kombinert med usikker videre bruk av stipendiater og andre interne bidragsytere, vil en stadig større del av undervisnings- og veiledningsansvaret i fremtiden måtte overtas av det eksisterende fagmiljøet. Med en stillingsstopp er det ikke anledning til å erstatte stillinger ved naturlig og tilfeldig avgang. Dette innebærer en varig økning i arbeidsbelastningen for fast ansatte ved programmet, gitt dagens studieplan.

Estimerte utgifter og inntekter for året 2026/2027 – 2 kull.

Utgifter	Avtaler og bistillinger	508 475
	Praksis	416 613
	Sensurutgifter	81 252
	Fast ansatte (2)	2 600 000
	Sum utgifter	3 606 340
Inntekter	Studiepoengsproduksjon	2 473 594
	Basiskomponent*	518 000
	Sum inntekter	2 991 594
Resultat		-614 746

*I fakultetet sin basis i 2018 lå det 518 000 kr for 3 studieplasser gitt i statsbudsjettet i 2016. I 2018 var de 3 studieplassenes finansiering fullt utbygd.

En foreløpig beregning indikerer at de samlede driftsutgiftene i programmets nåværende form og dimensjonering overstiger inntektene. Med dette estimatet fremstår programmet dermed strukturelt underfinansiert. I en økonomisk situasjon der fakultetet samlet sett har en balansert økonomi med positive overføringer mellom år ville det vært mulig å opprettholde slike program av tungtveiende faglige og samfunnsmessige hensyn. Det psykologiske fakultet har imidlertid fortsatt et økende akkumulert underskudd, noe som begrenser evnen til å dekke vedvarende underskudd på enkeltprogrammer.

Samlet vurdering

To hovedfaktorer virker sammen og danner grunnlaget for dagens situasjon i masterprogrammet i logopedi:

- Programmet opplever å allerede være underbemannet, og vil bli ytterligere nedbemannet etter en naturlig avgang i 2026, i en kontekst av stillingsstopp ved fakultetet.

- Programmets faglige profil medfører stabile kostnader som overstiger inntektene.

Disse forholdene tilsier behov for å vurdere alternative løsninger for videreføring av logopedifaget ved fakultetet.

Omdisponering av studieplasser i 2026-opptaket

Det psykologiske fakultet ønsker å omdisponere de 22 studieplassene som hører til masterprogrammet i logopedi midlertidig til følgende program i 2026.

Master i psykologi – studieretning atferd og nevrovitenskap

Master i psykologi – studieretning sosial kognisjon

Master i arbeids- og organisasjonspsykologi

Årsstudiet i psykologi

Endelig fordeling vil bli avklart i samråd med instituttene i forkant av det ekstraordinære fakultetsstyremøte.

Kommentarer fra ledelsen og videre prosess

Formålet med opptakspausen er å gi Institutt for klinisk og biologisk psykologi og fagmiljøet nødvendig handlingsrom til å utrede alternative modeller for videreføring av logopediutdanning ved Det psykologiske fakultet. Videre må fakultet kvalitetssikre beregningsgrunnlaget for økonomiske rammer for programmet.

Eventuelle forslag må være faglig forsvarlige og økonomisk bærekraftige innenfor rammene av programmets inntekter. Fakultetet vil bistå instituttet i dette utredningsarbeidet.

Fakultetsstyret vil bli forelagt en vedtakssak om videre håndtering av masterprogrammet i logopedi med virkning fra høsten 2027. Denne saken planlegges lagt frem i løpet av høsten 2026.

Forslag til vedtak

Fakultetsstyret støtter forslaget om å sette opptaket til masterprogrammet i Logopedi på pause i 2026 med omdisponering av studieplassene som vist over.

Stine Lehmann
Dekan

Kim Ove Hommen
Fungerende fakultetsdirektør

28/01/2026/Hege Sygna

UNIVERSITETET I BERGEN

Protokoll fra møte i Fakultetsstyret ved Det psykologiske fakultet 30.01.2026. Møtet ble holdt digitalt på Teams, og varte fra kl. 08:00 – 09:10.

Til stede fra Fakultetsstyret ved Det psykologiske fakultet:

Stine Lehmann, Vibeke Vold, Oddrun Samdal, Astrid Tolo(vara gruppe A), Ali Teymoori, Gunn Elisabeth Søreide, Nawar Mahmoud Ali Sayyad, Elisabeth Aronsen Straume, Eivind Eftestøl, Trym Bjørnson Ruud, Anniken Holthe

Forfall: Karsten Specht (gruppe A)

Fra dekanatet: Torbjørn Torsheim (prodekan), Elisabeth Flo Groeneboom (visedekan)

Fra administrasjonen:

Kim Ove Hommen (fungerende fakultetsdirektør), Anette Bynes D'Arcy (HR-leder), Hege Sygna (studieleder), Solfrid Sture (økonomileder), Turid Høstmark (referent)

Saksliste

Styresak	Saker til behandling	U.off.
S 1/26	Godkjenning av innkalling og saksliste	
S 2/26	Godkjent protokoll fra forrige styremøte	
S 3/26	Pause i opptaket til masterprogrammet i logopedi 2026	

S 1/26 Godkjenning av innkalling og saksliste

Enstemmig vedtak:

Innkalling og saksliste ble godkjent.

S 2/26 Godkjent protokoll fra forrige styremøte

Enstemmig vedtak:

Protokoll fra forrige styremøte ble godkjent på sirkulasjon.

S 3/26 Pause i opptaket til masterprogrammet i logopedi 2026

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret støtter forslaget om å sette opptaket til masterprogrammet i Logopedi på pause i 2026 med omdisponering av studieplassene som vist over.

Etter drøfting og innspill i møtet formulerte styreleder et justert forslag til vedtak som det ble votert over.

Voteringen viste 7 stemmer for og 4 stemmer mot:

- Stemmer for: Stine Lehmann, Elisabeth Aronsen Straume, Gunn Elisabeth Søreide, Oddrun Samdal, Astrid Tolo, Nawar Mahmoud Ali Sayyad, Vibeke Vold
- Stemmer mot: Anniken Holthe, Eivind Eftestøl, Trym Bjørnson Ruud, Ali Teymoori

Endelig vedtak:

Fakultetsstyret støtter forslaget om å sette opptaket til masterprogrammet i Logopedi på pause i 2026 med omdisponering av studieplassene som vist i saksfremlegg.

Fakultetsstyret ber om at det arbeides med en plan for å videreføre drift av programmet gjennom å vurdere muligheter for kompetansetilgang og ressursbruk i samarbeid mellom fagmiljø, IKOB og fakultetsledelse.

Fakultetsstyret ber om å bli forelagt forslag til en revidert studieplan for masterprogrammet i logopedi som ligger innen finansieringsrammen, i løpet av høst 2026.

MØTEREFERAT

Referanse
2026/1316

Møtedato
29.01.2026

Referatdato
29.01.2026

Referent
Turid Høstmark

Innkalt av
Kim Ove Hommen

Deltakere

NTL:	Atle Jåstad, Arild Mellesdal (vara), Denise Flatmark (NTL),
Forskerforbundet:	Arne Magnus Morken
PARAT:	Elisabeth A. Straume, Benedicte Mjeldheim (vara)
Hovedverneombudet:	Anne Marie Rød
Akademikerne:	Rune Raudberg

Forfall: Helge Holgersen (Forskerforbundet), Øyvind Wiik Halvorsen (verneombud)

Fung.fakultetsdirektør:	Kim Ove Hommen
Sekretær:	Turid Høstmark
Dekan:	Stine Lehmann
Økonomisjef:	Solfrid Sture
HR-sjef:	Anette Bynes D'Arcy
Studiesjef:	Hege Sygna

1/26	Pause i opptaket i masterprogrammet i logopedi 2026 <u>Dekan orienterte medlemmene om saken:</u> Masterprogrammet har en god gjennomføringsgrad og høy arbeidslivsrelevans, og har hatt gode søkertall. Likevel er det utfordringer knyttet til ressurser og bemanning. Etter dialog med universitetsledelsen og fagmiljø er det foreslått pause i programmet.
------	--

	Målet er å igangsette endring- og utviklingsarbeid, med mål om økonomisk bærekraftig videre drift. Studieavdelingen varsles om pausen 1.februar. Fra høsten er det kun 2 vitenskapelige ansatte på programmet. På grunn av stillingsstopp kan vi ikke erstatte stillinger ved naturlig eller tilfeldig avgang. Bemanningssituasjonen vurderes som svært utfordrende, særlig med tanke på arbeidsbelastning for de ansatte. Flere fagområder dekkes i dag av eksterne ressurser i form av bistillinger ol. Og er avhengig av ekstern spesialisert kompetanse. Samlede utgifter i nåværende form av programmet overstiger inntektene til programmet. Samlet vurdering er derfor at videre drift med dagens dimensjonering vil være svært krevende. Formålet med opptakspausen på ett år, er å gi instituttet og fagmiljøet handlingsrom til å utrede alternative modeller for videreføring av logopediutdanningen. Forslag må være faglig forsvarlige og økonomisk bærekraftige innenfor rammene av programmets inntekter. Fakultetsstyret blir forelagt en ny vedtakssak i løpet av høsten 2026, om videre håndtering av master i logopedi med virkning fra høsten 2027. Drøfting: NTL: er UiB bekymret for fremtiden til logopedi? Dekan: Fakultetsledelsen har hatt dialog med rektor, og hun stiller seg bak en pause i programmet nettopp med det formålet om å utrede vilkår for videre drift. Rektor er opptatt av at det skal gjøres på skikkelig vis, og med en forutsigbarhet for programmet. Forskerforbundet: Bekymret for økonomien, og at vi mister inntekter samtidig som vi fortsatt har ansatte på logopedi. Ellers er det en grei sak. Akademikerforbundet: Hva er synspunktene til fagmiljøet? Er det et alternativ å skalere det ned og fortsatte med den bemanningen som er i dag? Ser en risiko for at en midlertidig nedleggelse kan bli stående ganske lenge og ende med å at programmet ikke starter opp igjen. Dekan: Angående økonomien - nå omdisponeres studieplassene under pausen. Midlertidig løsning med åpning for videre drift i 2027. Angående fagmiljøet: Instituttledelsen deler vår vurdering at det er nødvendig med pause. Gitt premissene i saksforelegget, mener programansvarlig at det ikke er noe annet valg enn å pause. Men det er ikke nødvendigvis enighet om de økonomiske premissene og stillingsstopp. Det er en stor utfordring for fagmiljøet. Samtidig er spørsmålet hva alternativet er? Det er et valg mellom to løsninger som hver for seg har risiko. Vi må ha tid til å rigge et program som er faglig forsvarlig og bærekraftig økonomisk. Dette er en konsekvens av fakultetets økonomi og stillingsstopp.
--	---

	Angående mulighet for nedskalering: bekymringen da er at de ansatte må bruke uforholdsmessig mye ressurser for å holde det i gang. Akademikerforbundet: tenker at denne vurderingen bør være en del av saksforelegget. Og at en inkluderer synspunktet til fagmiljøet på nedskaleringsalternativet. Litt dårlig utredet sak, og vi får dårlig tid til å vurdere saken. PARAT: Fremstår som en forhastet sak, til tross for at vi har visst om situasjonen på logopedi lenge. Dekan: dette har vært en prosess som har pågått siden i høst med to møter med fagmiljøet. Har bedt om en utredning fra instituttledelsen, som ble levert 28 november. Prosessen har tatt tid. Fakultetsledelsen har hatt dialog med universitetsledelsen. Akademikerforbundet: dette kommer ikke frem i saksfremlegget. Stillingsstoppen tillegges mye vekt i saksforelegget. Synes det skal komme frem at det er en prosess som har foregått over år, at programmet har vært underfinansiert og underbemannet i lang tid. Må komme bedre frem at fagmiljøet ikke er uenig i pausen. Dekan: der er det nok litt forskjell på fagmiljøets og instituttledelsen sine synspunkter. Hovedverneombud: støtter innspillene i møtet. Opptatt av at de ansatte blir ivaretatt. Det skjer mye for tiden pga sammenslåing på det aktuelle instituttet. Skal fagmiljøet få hjelp til prosessen fremover nå? Dekan: blir det vedtak om pause, må vi gå i dialog med fagmiljø og ledelse om prosessen videre. Særlig visedekan får et særlig ansvar for det faglige samarbeidet. Vi lager rammene for videre faglig drift.
--	--

Redegjørelse for status på MA logopedi

Høstsemesteret 2025

Om dette notatet

Notatet er utarbeidet av instituttleder, Frøydís Morken, med innspill i flere runder fra programansvarlig, Arve Asbjørnsen, og administrasjonssjef ved Institutt for biologisk og medisinsk psykologi, Hege Folkedal. Notatet ble endelig ferdigstilt av instituttleder før oversendelse til fakultetsledelsen.

Kort om logopedifaget

Siden 2005 har norsk logopedutdanning vært på masternivå. Studentene tas opp på bakgrunn av relevante bachelorgrader, men det finnes ingen dedikert bachelor i logopedi. Per i dag er det fem institusjoner nasjonalt som tilbyr logopedutdanning. Det er kun UiB og UiO som har ordinære campusbaserte heltidsstudier. De tre andre har samlingsbaserte studier – noen også på deltid. NTNU og UiT tar opp studenter annethvert år, mens UiB, UiO og Nord har årlig opptak.

Logopedifaget favner svært bredt, og logopeder jobber med mennesker i alle aldersgrupper. Logopedstillinger finnes både i helsesektoren og i opplæringssektoren, samtidig som det, på grunn av et synkende antall offentlige stillingshjemler, er stadig flere som driver privat praksis med Helfo-refusjon.

Slik faget forstås i dag, kan vi snakke om syv hovedfelt innenfor logopedien:

- Utviklingsmessige språkforstyrrelser
- Lese- og skrivevansker/dysleksi
- Språklydsforstyrrelser
- Stemmevansker
- Stamming og løpsk tale
- Ervervede språk- og talevansker
- Svelgevansker

I tillegg til dette er det en forventning om at logopeder kan jobbe med alternativ og supplerende kommunikasjon og språk-, tale- og kommunikasjonsvansker i sammenheng med mer komplekse utviklingsforstyrrelser. Disse siste temaene har utdanningen ved UiB ikke klart å finne tid og ressurser til, selv om det er mangler som har blitt påpekt av eksterne fagfeller over lang tid.

Det er noen sentrale utfordringer det er verdt å peke på, og som gjør at logopedutdanning skiller seg fra andre sammenlignbare utdanninger:

- a) Siden studentene kommer med relativt ulikt erfaringsgrunnlag når de begynner på programmet, er det behov for å bruke en del tid i første semester på grunnleggende kunnskap som er nødvendig for å gå videre til de logopediske emnene. Dette gjør både at det er behov for undervisningspersonell med ulik grunnkompetanse (nevropsykologi, nevroanatomi, nevrologi, lingvistikk, fonetikk, øre-nese-hals etc.), og at man bruker tid på basalkunnskap som man gjerne skulle brukt på logopediske kjerneområder.
- b) Logopediens syv hovedfelt har ulikt teorigrunnlag, metodeanvendelse og klinisk metodikk. Dette gjør at aktuelle fagpersoner som oftest vil være spesialisert innenfor ett, eller maks to, felt. Dette gjør i sin tur at man trenger relativt mange personer for å oppnå tilstrekkelig dekning av det logopediske fagfeltet som helhet. Dette gjør også at alle logopedutdanningene nasjonalt bruker stor grad av løslønn, eksterne avtaler og toerstillinger for å supplere og komplementere gjennomgående små fagmiljø internt på institusjonene. Det er også utstrakt bruk av interne ressurser fra andre fagmiljø.

Samlet sett gjør dette bildet at et viktig moment ved å drifte en logopedutdanning, er å finne balansen mellom hvor mange som må være ansatt direkte i programmet for at man skal ha et bærekraftig fagmiljø, og hvor mye undervisning som må dekkes gjennom interne og eksterne som kommer inn for å dekke mindre deler av undervisningen. Det er lite realistisk å se for seg at all undervisning skal kunne dekkes av fagmiljøet selv eller av interne krefter.

Eksterne retningslinjer

Det finnes per i dag ikke pålagte eksterne retningslinjer á la RETHOS for logopedi. *Nasjonalt fagnettverk for logopedi* har imidlertid jobbet mye på tvers av utdanningene for å sikre at logopedisk kompetanse er mest mulig lik ved endt studium, uavhengig av hvilken institusjon man har sin grad fra. Det foreligger også utkast til nasjonale retningslinjer for logopedutdanning. I tillegg forholder utdanningene seg til minimumsstandardene for logopedutdanning fra den europeiske logopedorganisasjonen ESLA.

Øremerking

Det har lenge vært uklart i hvilken grad studieplassene på MA logopedi ved UiB er å anse som øremerkede eller ikke. Med hjelp fra studieadministrasjonen har det nå vært lagt ned en innsats for å bringe større klarhet i dette spørsmålet. Dette har brakt oss noe nærmere en forståelse:

- 1) De 10 opprinnelige studieplassene på programmet (med oppstart i 2006) var klart øremerkede. Dette har vi ikke klart å finne skriftlig dokumentasjon på, men det bekreftes tydelig av daværende universitetsdirektør, Kåre Rommetveit, i en nylig samtale. Disse ble øremerket ut fra to behov – for det første å tilføre hovedfagskompetanse til ansatte med helsefaglige oppgaver gjennom et kompetanseløft på 90-tallet (de første plassene ble gitt som hovedfagsplasser i 1998), og for det andre som et ledd i en øremerket bevilgning til særskilt styrking av logopedtjenestene i Norge.
- 2) I 2009 ble det gitt tildelt ytterligere 10 øremerkede studieplasser i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.
- 3) De siste to plassene på programmet som kom i 2015/2016 er det vanskelig å spore tilbake, og vi har ikke klart å ta rede på om disse også er øremerkede. Vi antar at disse er resultat av en intern omgjøring, og er blitt fortalt at de er bedre finansiert enn de øvrige plassene, men det er altså vanskelig å finne dokumentasjon på dette.

Oppsummert ser det ut til at i alle fall 20 av 22 plasser er å anse som øremerkede. Dette understreker at UiB har tatt på seg et tydelig samfunnsansvar når det kommer til utdanning av logopeder på Vestlandet.

Bemanning i fagmiljøet

Siden masterprogrammet ble startet i 2006 – som en videreføring av hovedfag i logopedi – har bemanningen på programmet variert mye (ref. tabell 1A og 1B). Av størst interesse for dagens situasjon, er utviklingen de siste ti år da det har vært samme antall studieplasser som nå. Høsten 2015 hadde fagmiljøet 335 % tilgjengelig undervisningskapasitet. Dette økte til 350 % fra våren 2018, men det er viktig å notere seg at denne økningen også innebar å hente hjem praksiskoordinatorfunksjonen, som inntil da hadde vært håndtert fra Statped.

Status nå er at programmet fra toppunktet i perioden 2015-2020, har mistet rundt 215 % undervisningskapasitet, med utsikter til å miste ytterligere 60 % sommeren 2026. Mangler er blitt dekket ved hjelp av interne og eksterne krefter. I tillegg til de aktørene som er listet opp i tabellene, har blant annet Stemmelogopedi A/S vært inne for å dekke kurs i praktiske stemmeøvelser, og Statped har undervist om språklydsvansker, og i den senere tid også stamming og løpsk tale etter at den kompetansen falt bort internt. Noen behov har dessuten vært dekket via privat løslønn til enkelte eksterne fagpersoner.

Tabell 1A: Bemanning i fagmiljøet for logopedi i perioden 2005-2016

	H05	V05	H06	V06	H06	V07	H07	V08	H08	V09	H09	V10	H10	V11	H11	V12	H12	V13	H13	V14	H14	V15	H15	V16	H16	
	10 STUDIEPLASSER										20 STUDIEPLASSER															
FASTE STILLINGER																										
100%	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	
100%						TH	TH	TH	TH	TH	TH	TH	TH	TH	TH	TH	TH	TH	TH	TH	TH	TH	TH	TH	FM	
100%														JT	JT	JT	JT	JT					JDJ	JDJ	JDJ	
100%																			LØJ	LØJ	LØJ	LØJ	LØJ	LØJ	LØJ	
50%																										
U.lekt.																										
STIPENDIATSTILLINGER/POST.DOC MED UNDERVISNINGSPLIKT																										
Ph.d.						LØJ	LØJ	LØJ	LØJ	LØJ	LØJ	LØJ	LØJ	LØJ	LØJ	LØJ			HD	HD	HD	HD	HD	HD	HD	
Ph.d.														FM	FM	FM	FM	FM	FM	FM	FM	FM	FM	FM	SA	
Ph.d.																								SSE	SSE	
Post.doc.	TH	TH	TH	TH	TH							JT*	JT*				MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS		
MIDLERTIDIGE STILLINGER/BISTILLINGER																										
100%												FM														
50%											FM		FM													
20%																		WH	WH	WH	WH	WH	WH	WH	WH	
20%	ØNH-AVTALE																									
20%	GOS	GOS	GOS	GOS	GOS	GOS	GOS	GOS	GOS	GOS	GOS	GOS	GOS	GOS	GOS	GOS	GOS	GOS	UWA	UWA	UWA	UWA	UWA	UWA	UWA	
10%																										
10%																										
Total %	115	115	115	115	115	165	165	165	165	165	215	265	215	240	240	240	240	260	285	285	285	285	335	360	335	
ENDRING	0	0	0	0	0	+50	0	0	0	0	+50	+50	-50	+25	0	0	0	+20	+25	0	0	0	+50	+25	-25	

Note: Endringsraden viser endring i undervisningsressurs fra semesteret før. Vi har for enkelthets skyld regnet med 50 % undervisning per førsteamanuensis/professor, 75 % per u.lektor, 25 % per stipendiat/post doc, og de andre midlertidige ut fra oppgitt stillingsprosent. Rettighetspermisjoner og forskningstermin er ikke markert eller hensyntatt i oversikten. Stjernemerket post.doc. var ansatt men på ett års forskningsopphold, og er derfor ikke talt med de to aktuelle semestrene.

Tabell 1B: Bemanning i fagmiljøet for logopedi i perioden 2017-2028

	V17	H17	V18	H18	V19	H19	V20	H20	V21	H21	V22	H22	V23	H23	V24	H24	V25	H25	FREMIDSUTSIKTER	V26	H26	V27	H27	V28	
	22 STUDIEPLASSER																			22 STUDIEPLASSER					
FASTE STILLINGER																									
100%	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA	AA		AA	AA	AA	AA	AA	
100%	FM	FM	FM	FM	FM	FM	FM	FM	FM	FM	FM	FM	FM	FM	FM										
100%	JDJ	JDJ	JDJ	JDJ	JDJ	JDJ	JDJ	JDJ	JDJ	JDJ	JDJ	JDJ	JDJ	JDJ	JDJ										
100%	LØJ													SSE	SSE	SSE	SSE	SSE		SSE	SSE	SSE	SSE	SSE	
50%		WH	WH	WH	WH	WH	WH	WH	WH	WH	WH	WH	WH	WH	WH	WH	WH	WH		WH	WH	WH	WH	WH	
U.lekt.			RH	RH	RH	RH	RH	RH	RH	RH															
STIPENDIATSTILLINGER/POST.DOC MED UNDERVISNINGSPLIKT																									
Ph.d.	HD																								
Ph.d.	SA	SA	SA	SA	SA	SA	SA	SA	SA																
Ph.d.	SSE	SSE	SSE	SSE	SSE	SSE	SSE	SSE	SSE	SSE	SSE	SSE													
Post.doc.																									
MIDLERTIDIGE STILLINGER/BISTILLINGER																									
100%																									
50%																									
20%	WH																								
20%	ØNH-AVTALE																			ØNH-AVTALE					
20%	UWA	UWA	UWA	UWA	UWA	UWA	UWA																		
10%		AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM	AM		AM	AM	AM	AM	AM	
10%								UWA	UWA	UWA	UWA	UWA	UWA	UWA	UWA	UWA	UWA	UWA		UWA	UWA	UWA	UWA	UWA	
Total %	335	275	350	350	350	350	350	340	340	315	240	240	265	265	215	165	165	165			165	115			
ENDRING	0	-60	+75	0	0	0	0	-10	0	-25	-75	0	+25	0	-50	-50	0	0			0	-60	0	0	0

Note: Totalen viser total undervisningsressurs (i prosent) knyttet til faste stillinger i programmet, stipendiater/post.doc knyttet spesifikt til logopedi, og midlertidige/avtaler knyttet til programmet. Endringsraden viser endring i undervisningsressurs fra semesteret før. Vi har for enkelhets skyld regnet med 50 % undervisning per førsteamanuensis/professor, 75 % per u.lektor, 25 % per stipendiat/post doc, og de andre midlertidige ut fra oppgitt stillingsprosent. Rettighetspermisjoner og forskningstermin er ikke markert eller hensyntatt i oversikten.

Søkertall – opptak – gjennomføring

Master i logopedi har alltid hatt svært gode søkertall. Tabell 2 viser en oversikt over antall søkere totalt, antall førsteprioritetssøkere, antall kvalifiserte søkere og antall ja-svar fra 2008 og fram til årets opptak. Tabellen viser jevnt høye tall. De tre siste årene har antall førsteprioritetssøkere per studieplass variert mellom 5,2 og 6,5.

Tabell 2: Søkning og opptak

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Studieplasser			20	20	20	20	20	?	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Antall startende	12	19	20	20	20	20	20	22	22	24	23	23	21	23	19	21	24	24
Søkere	96	73	105	107	119	147	166	165	161	163	215	241	244	200	245	196	183	174
1. pri	92	62	101	84	98	126	137	141	137	127	165	189	195	151	194	125	144	114
Kvalifiserte søkere	25	46	83	62	59	105	105	109	119	121	166	180	178	142	180	157	149	147
Tilbud	23	29	29	31	32	36	25	37	37	45	50	43	50	43	73	68	57	70
Ja-svar	13	20	23	24	23	22	20	26	23	24	25	26	25	27	30	28	27	28

Gjennomføringen er også god på det jevne, med unntak av enkeltår. Tabell 3 viser frafall etter første studieår, mens tabell 4 viser oppnådde kvalifikasjoner.

Tabell 3. Frafall etter første studieår

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antall startende	12	19	20	20	20	20	20	22	22	24	23	23	21	23	19	21	24
Prosent frafall	8.3%	26.3%	28.6%	15 %	20 %	15 %	15 %	0 %	0 %	8.3%	4.3%	4.5%	19 %	4.5%	26.3%	0 %	8.6%
Antall	1	5	6	3	4	3	3	0	0	2	1	1	4	1	5	0	2

Tabell 4. Oppnådde kvalifikasjoner (mastergrader)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kvalifikasjoner	8	14	10	13	16	20	15	17	18	20	23	21	22	21	17	19	14	21

Samlet illustrerer disse tallene et program som er populært blant målgruppene, og som i all hovedsak får studentene igjennom til fullført grad. De få årene som har høyere frafall, kan stort sett forklares ut fra særskilte forhold knyttet direkte til den aktuelle perioden.

Kutt og justeringer som allerede er gjennomført

Gradvis reduksjon i bemanning gjennom naturlig avgang og stipendiater som har sluttet, har pågått siden 2020. I møte med den i økende grad utfordrende situasjonen, har programmet gjort flere justeringer for å redusere ressursbruken. Noen eksempler følger nedenfor:

- Praktiske stemmeøvelser er redusert fra 40 timer til 15 timer
- Reduksjon av omfanget av veiledning i PBL-grupper
- Tatt vekk refleksjonsnotat
- Tatt vekk enkeltforelesninger
- Redusert ressursbruken til reise/opphold ifm praksis
- Sammenslåing av LOGO318 og LOGO319 til ett emne for å spare personalressurser til planlegging, emnegjennomføring og sensurarbeid.
- Sosiale tiltak på tvers av kullene – som faglunsj ved semesterstart – er avviklet.
- Det samarbeides aktivt med fagmiljøene ved andre institusjoner med tanke på å skape felles innhold som kan brukes i undervisningen.

Dagens drift

Dagens drift av programmet ivaretas gjennom en kombinasjon av fagmiljøets innsats, interne krefter på institutt og fakultet, løslønn og eksterne avtaler. Som tabell 5A viser, gir dette svært høy studieadministrativ belastning på fagmiljøet. De to personene som er tilgjengelige i fagmiljøet per høstsemesteret 2025 har på årsbasis programansvar pluss emneansvar for 45 studiepoeng (person A) og praksiskoordinering pluss emneansvar for 45 studiepoeng (person B).

Tabell 5A: Drift av programmet i dag. Emneansvarlige

Emne	Studiepoeng	Emneansvarlig	Merknader
LOGO310	15	Arve Asbjørnsen	Høst.
LOGO318	5	Karlijn Kouwer	Høst. Statistikkemne. Stipendiat ved IBMP med utløp V27.
LOGO319	10	Tobias Bashevkin	Høst. Forskningsdesign. Stipendiat ved IBMP med utløp V26.
LOGO320	25	Sunniva Sørhus Eidsvåg	Vår
LOGO324	15	Henrik Berg	Høst. Professor IKP.
LOGO325	5	Sunniva Sørhus Eidsvåg	Høst.
LOGO335	15	Sunniva Sørhus Eidsvåg	Høst/vår. Praksisemne. SSE er også praksiskoordinator.
LOGO345	30	Arve Asbjørnsen	Høst/vår. Masteroppgave

Tabell 5B: Drift av programmet per i dag. Fagområder

Fagområde	Underviser	Merknader
Utviklingsmessig språkforstyrrelse	WH	Tilgjengelig for siste gang V26
Dysleksi	FM	innleid: LJ/BF/MD våren 26
Språklydsforstyrrelser	Innleid StatPed	Avtales per semester
Stemmevansker	TK (Stemmelogopedi)	Ny avtale med HUS/Victoria Nava våren 26
Stamming og løpsk tale	Innleid StatPed	Avtales per semester
Ervervede språkvansker/afasi	UWA/SSE	Bistillingsavtale med UWA (nevrologisk avdeling) utløper juni 26.
Svelgevansker	Innleid privat /HUS	Avtales per semester
Innføring i testteori og kartlegging	AA/WH	Forelesninger i testteori og evaluering av tester (AA), praktisk øvelse i språkkartlegging (WH)
Fonetikk	AM	10 prosent bistilling via innleie fra annet fakultet
Lingvistikk/språkutvikling	FM/JdJ	JdJ har den siste tiden vært innleid for å dekke opp behov for FM. Han er pensjonert, avtales per semester.
Nevropsykologi	Intern (AL)	Har hatt denne undervisningen de siste årene – usikker på videreføring
Nevrologi/nevroanatomi	UWA	Bistillingsavtale med UWA (nevrologisk avdeling) utløper juni 26.
Øre/nese/hals – anatomi og patologi	ØNH	Videreføring av avtale med HUS/ØNH
Evidensbasert praksis, etikk m.m.	AA	
Elektivt emne (rullerende tema)	MD	Har vært undervist flere år pro bono av samarbeidspartner i USA. H26 ble undervisningen overtatt av stipendiat ved IPED. Tema for emnet ruller over år (skal være fordypningstema). Usikker løsning f.o.m. H26
Vitenskapsteori	HB	Innleie per H25 pga forskningstermin. HB er tilbake H26 og tar tilbake emneansvar og undervisning
Statistikk	KK	Stipendiat. Kan undervise en runde til H26, men sluttdato V27
Metode	TB	Stipendiat med sluttdato V26, uklart hvordan undervisningen skal løses H26, men emnet slås sammen med statistikk for å unngå to emneansvar.

Andre forhold:

- **PBL-veiledning**
Programmet har over lang tid vært bygd opp rundt PBL-metodikk. Studentene gir tilbakemelding om at dette er en metode som gir godt læringsutbytte, og fagmiljøet opplever at det er en god metode for å gjøre undervisningen praksisnær og arbeidslivsrelevant. PBL-veiledningen må ivaretas av fast ansatt undervisningspersonale. Metoden har potensial for å føre studentene på ville veier om det ikke er en veileder som kan korrigere kursen uten å være for invasiv i læringsprosessen og krever dessuten god kjennskap til det logopediske fagfeltet og studieplanen. Ved enkelte tilfeller har det vært forsøkt å leie inn eksterne med erfaring fra dette arbeidet, men det viser seg vanskelig blant annet fordi det er komplisert å kombinere med andre arbeidsforhold siden det er organisert som totimersøkter gjennom hele semesteret.
- **Masteroppgaveveiledning**
Masteroppgavene skal være utarbeidet med relevans for logopedifaget, og veiledning krever et visst kjennskap til fagfeltet. For å fylle kompetansebehovet bør veiledere ha kompetanse på ph.d.-nivå med mindre det er rom for to-veilederordninger. Normalt er det behov for veiledning av om lag 12 masteroppgaver per år der de fleste skriver sammen med én eller to medstudenter.

Mulige avbøtende tiltak

Situasjonen i fagmiljøet per i dag er ikke holdbar eller bærekraftig. Samtidig er det forståelse for den situasjonen fakultetet er i økonomisk. Gitt tidshorisontene er det likevel nødvendig å vurdere hvilke grep som kan gjøres innenfor det handlingsrommet som finnes.

På kort sikt

Det er nødvendig å se på løsninger for å gi mer ro og forutsigbarhet, og helst redusere administrativ belastning for fagmiljøet.

- Forlenge faste avtaler med noe lengre horisont, og komme til enighet mellom fagmiljø og institutt/fakultet om hvilke avtaler/løslønnsløsninger man kan benytte på mer fast basis.
- Vurdere om man kan ansette enkelte kvalifiserte fagpersoner i bistilling – eventuelt også med åpning for emneansvar for å avlaste de fast ansatte i programmet.
- Vurdere strategisk allokering av rekrutteringsstillinger der det er åpning for karrierefremmende arbeid. Stipendiater har historisk sett hatt sentrale roller i

fagmiljøet – de har vært tett integrert, og har representert en vesentlig ressurs i driften. Nå har det imidlertid ikke vært åpne stipendiatutlysninger for universitetsstipendiater på IBMP siden våren 2017, så det har ikke vært mulig å rekruttere aktuelle kandidater.

På noe lengre sikt

Når det gjelder fast ansatte i fagmiljøet, er situasjonen som følger:

- Professor: fyller 72 i august 2031
- Førsteamanuensis: opptatt med ledelsesoppgaver, og seinere FOU til i alle fall 2030
- Førsteamanuensis: forventet stabil
- Professor (50 %): fyller 72 i juli 2028, men har signalisert avgang sommeren 2026

Det er behov for en tydelig strategi for hvordan programmet og fagmiljøet skal ivaretas på mellomlang og lang sikt. Programmet er per i dag i en alvorlig situasjon, der det er vanskelig å opprettholde en forsvarlig arbeidssituasjon for de ansatte, og der man fra år til år opplever at man må finne nye kiseløsninger for å opprettholde driften. Dette sliter i stor grad på de ansatte. I tillegg er det vanskelig å foreta ytterligere kutt uten å komme i konflikt med ytre forventninger både fra praksisfeltet, fra de øvrige fagmiljøene nasjonalt, og fra den europeiske sammenslutningen av logopedforeninger (ESLA). Selv om logoped ikke er en beskyttet tittel, er det forventninger og krav til hvilken kompetanse man må ha for å kunne fylle yrkesrollen i samfunnet. For eksempel spesifiserer folketrygdloven at man må ha godkjent utdanning for å kunne få Helfo-refusjon, noe mange privatpraktiserende logopeder benytter seg av. Det vil ikke være forsvarlig med ytterligere kutt i omfanget av undervisningen.

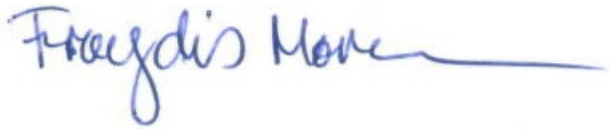
I den økonomiske situasjonen fakultetet befinner seg, er det formodentlig flere år til det er aktuelt med nye faste ansettelser. Det er imidlertid per i dag logopeder i stipendiatstillinger ved andre institutt. Det ville være ønskelig å undersøke om det overhodet er mulig å se på midlertidige løsninger med disse når de er ferdige som stipendiater.

På mellomlang sikt kan det være verdt å utforske muligheten for midlertidig engasjement av universitetslektorer/delt stilling med praksisfeltet (50/50 klinisk og akademisk stilling) eventuelt med tanke på kvalifisering for førstestilling.

Et annet grep som vil kreve tilførsel av ressurser enten i vitenskapelig eller administrativ linje, er å omdisponere slik at det ikke benyttes førsteamanuensisressurs til praksiskoordinering. Dette vil frigi tid til mer direkte undervisningsarbeid.

Oppsummering

Oppsummert er det nødvendig fortsette kommunikasjonen med fagmiljøet og sikre løsninger som kan avhjelpe arbeidssituasjonen for de ansatte både på kort og mellomlang sikt.

A handwritten signature in blue ink, reading "Frøydís Morken", followed by a long horizontal flourish.

Frøydís Morken

Instituttleder

Institutt for biologisk og medisinsk psykologi

Universitetet i Bergen
Rektor Margareth Hagen
Dekan Stine Lehmann

Norsk logopedforbund
PB 1331 Vika, 0112 Oslo
Post@logopedforbundet.no
Telefon: +47 403 47 265
Org.nr.: 975 590 623

Oslo, 29.01.2026

Forslag om frysing av logopedutdanningen ved Universitetet i Bergen

Vi har mottatt informasjon om at Universitetet i Bergen i et styremøte neste uke vil foreslå å fryse logopedutdanningen. I første omgang har det vært omtalt som en midlertidig frysing på ett år, men dette er ikke avklart. Begrunnelsen som gis, er ansettelsesstopp kombinert med at sentrale ressurser ved utdanningen går av med pensjon. Resultatet er at man vurderer at det ikke lenger er tilstrekkelige ressurser til å tilby utdanningen med god kvalitet og bærekraft.

Det er ikke budsjettert med utlysning av vakante stillinger, og de gjenværende ansatte frykter at dette i realiteten er et første steg mot nedleggelse av utdanningen. Dette forsterkes av at de ansatte ikke har vært involvert i drøftinger eller rådslag i forkant. De ble først informert om planene denne uken, samtidig som saken er ment å vedtas allerede neste uke. Verken helseforetakene eller kommunene har blitt bedt om å komme med innspill.

Logopedutdanningen i Bergen ble etablert som hovedfag med ti studieplasser i 1998 og utvidet ved at det i 2009 ble bevilget øremerkede midler over statsbudsjettet til ytterligere ti studieplasser, nettopp på bakgrunn av et stort og dokumentert behov for logopedtjenester i hele regionen. I dag tilbyr utdanningen 22 studieplasser og er organisatorisk plassert ved Det psykologiske fakultet, med tett faglig og praktisk tilknytning til helsetjenestene og Haukeland universitetssykehus. Logopedstudiet i Bergen holder et høyt faglig nivå og det er høye søkertall til logopedstudiet. Til orientering utdannes det kun ca. 100 logopeder årlig i Norge.

Norsk logopedforbund er svært bekymret for konsekvensene en frysing vil få. Dersom utdanningen settes på pause, risikerer man å miste nøkkelpersonell, praksisplasser forsvinner, og et allerede lite og sårbart fagmiljø fragmenteres og forvitrer. Erfaring viser at slike miljøer tar svært lang tid å bygge opp igjen, dersom det i det hele tatt lar seg gjøre.

Det er særlig alvorlig at beslutningen synes å være tatt uten en helhetlig vurdering av tjenestenes kompetansebehov, verken nå eller i fremtiden. En frysing vil få direkte konsekvenser for tilførselen av logopeder til helsetjenestene på Vestlandet, både i kommunene og i spesialisthelsetjenesten. Mangelen på logopedtjenester er allerede godt dokumentert. Dette fremgår blant annet av Riksrevisjonens rapport *Riksrevisjonens undersøkelse av rehabilitering i helse- og omsorgstjenestene* (Dokument 3:12 (2023–2024)).

Videre gjennomførte Rambøll Management Consulting i 2025, på oppdrag fra Helsedirektoratet, en kartlegging av det nasjonale tilbudet innen logopedi og audiopedagogikk. Kartleggingen viser at utdanningsløpene fremstår som stabile, men uten vekst. Dette indikerer at den framtidige tilgangen på kvalifiserte fagpersoner innen logopedi er begrenset. Rapporten viser samlet sett at en økning i behovet for tjenestene gjør det stadig vanskeligere å møte etterspørselen. Dersom dette utdanningstilbudet forsvinner, vil det få alvorlige og kritiske konsekvenser for brukere som har behov for logopedtjenester i hele regionen.

Norsk logopedforbund ber universitetsstyret trekke forslaget om frysing av logopedutdanningen og tilføre de nødvendige ressursene for å sikre videre drift av utdanningen. Logopeder besitter samfunnskritisk kompetanse, og behovet for logopediske tjenester er stort, både i dag og i årene som kommer. Det er avgjørende å sikre at innbyggerne i denne landsdelen også fremover har tilgang til nødvendige logopediske tjenester.

En så inngripende beslutning må forankres i kunnskap, dokumenterte behovsvurderinger og reell medvirkning fra berørte aktører, og kan ikke baseres på kortsiktige administrative hensyn.

Dersom det skulle være behov for mer informasjon i saken, ta gjerne kontakt med meg.

Med vennlig hilsen

Katrine Kvisgaard
Leder Norsk logopedforbund

Fra: Tommy Skar <Tommy.Skar@lhl.no>
Dato: torsdag, 29. januar 2026 kl. 11:40
Til: Postmottak UiB <post@uib.no>
Kopi: Margareth Hagen <Margareth.Hagen@uib.no>
Emne: Frysing av logopedutdanningen ved Universitet i Bergen

Til Universitetet i Bergen

Vedlagt er kopi av brev fra LHL, Landsforeningen for hjerte, lunge og hjerneslag, til styret ved Det psykologiske fakultet, Universitetet i Bergen.

Mvh

Tommy Skar

Spesialrådgiver politikk og redaktør Et bedre liv

LHL, Landsforeningen for hjerte, lunge og hjerneslag

Telefon: +47 90 50 64 49

[External email] Make sure you recognize the sender's email address before you click links, open attachments, or get involved in financial transactions. Contact IT-support BRITA if you have any questions.

Til styret ved Det psykologiske fakultet,
Universitetet i Bergen

TS

Deres ref:
[Ref]

Jessheim, 29.01.2026

Frysing av logopedutdanningen ved Universitet i Bergen

LHL, Landsforeningen for hjerte, lunge og hjerneslag, som organiserer blant annet personer med afasi og deres pårørende, viser til forslag om å sette logopedutdanningen ved Universitetet i Bergen (UiB) på pause fra høstens opptak.

Vi har forstått det slik at saken skal behandles i et ekstraordinært fakultetsstyremøte neste uke.

Vi erfarer at det i første omgang er omtalt som en midlertidig pause på ett år. Begrunnelsen som er gitt, er ansettelsesstopp kombinert med at sentrale ressurspersoner ved utdanningen går av med pensjon. Det er videre opplyst at det ikke er budsjettert med utlysning av vakante stillinger, og at dette samlet sett gjør det vanskelig å tilby utdanningen med tilstrekkelig kvalitet og bærekraft.

LHL mener dette er alvorlig og bekymringsfullt i en situasjon der Norge allerede mangler logopeder. Mangelen er godt dokumentert, blant annet i Riksrevisjonens rapport *Riksrevisjonens undersøkelse av rehabilitering i helse- og omsorgstjenestene* (Dokument 3:12 (2023–2024)).

I 2025 kartla Rambøll Management Consulting, på vegne av Helsedirektoratet, det nasjonale logoped- og audiopedagogtilbudet. Rapporten viser at resultatene tegner et bilde av stabile, men ikke ekspanderende utdanningsløp. Dette tyder på at framtidig tilgang på kvalifiserte fagpersoner innen både logopedi og audiopedagogikk er begrenset. «Samlet sett kan resultatene tyde på at en økning i behovet for tjenestene gjør det vanskeligere å møte behovet», heter det i rapporten.

Logopedutdanningen i Bergen ble etablert som hovedfag i 1998 og ble i 2009 styrket gjennom øremerkede midler over statsbudsjettet til ti studieplasser, på bakgrunn av et stort og dokumentert behov for logopedtjenester i regionen. I dag tilbyr utdanningen 22 studieplasser og er organisatorisk plassert ved Det psykologiske fakultet, med tett faglig og praktisk tilknytning til helsetjenestene og Haukeland universitetssykehus.

LHL er bekymret for at en pause i utdanningen kan få alvorlige og langvarige konsekvenser. Dersom utdanningen settes på pause, er det risiko for å miste nøkkelpersonell, at praksisplasser forsvinner, og at et allerede lite og sårbart fagmiljø svekkes. Erfaring viser at slike fagmiljøer er krevende å bygge opp igjen, og i noen tilfeller går tapt for godt.

En pause i utdanningen vil også få direkte konsekvenser for tilgangen på logopeder til helsetjenestene på Vestlandet, både i kommunene og i spesialisthelsetjenesten. LHL finner det særlig alvorlig at verken kommuner eller helseforetak ser ut til å ha vært involvert i vurderingene, til tross for at utdanningen dekker et tydelig og vedvarende behov i helsesektoren.

LHL mener det er problematisk at en så inngripende beslutning synes å være tatt uten en helhetlig vurdering av framtidig kompetansebehov og uten reell medvirkning fra berørte parter, inkludert brukermedvirkning.

En avgjørelse med så store konsekvenser må være kunnskapsbasert, godt forankret og langsiktig.

På denne bakgrunnen ber LHL – på samme måte som Norsk Logopedforbund – om at saken stanses og sendes på bred høring til relevante aktører, herunder kommuner, spesialisthelsetjenesten og brukermiljøene, før det fattes en endelig beslutning.

Vennlig hilsen

Med vennlig hilsen,

Magne Wang Fredriksen
Generalsekretær
LHL, Landsforeningen for hjerte, lunge og hjerneslag

LHL Vestland
Jan Oddvar Gjerde
Leder

LHL Afasiforeningen i Bergen og omegn
Knut Yngve Seterås
Leder

LHL Bergen
Per Inge Vannebo
Leder

LHL Hjerneslag Ung Hordaland
Merethe Landaas
Talsperson

Kopi:

- Styret ved Universitet i Bergen
- Styret i Helse Vest
- Helse- og omsorgsdepartementet
- Stortingets helse- og omsorgskomite
- Stortingets utdannings- og forskningskomité
- Helsedirektoratet
- Norsk Logopedforbund, sentralt og lokalt

Fra: Vestland - NLF

Sendt: torsdag 29. januar 2026 13:39

Til: stine.lehmann@uib.no <stine.lehmann@uib.no>; Margareth.Hagen@uib.no
<Margareth.Hagen@uib.no>

Emne: Vedrørende logopedutdanningen ved UIB

Til Fakultetstyret ved Det psykologisk fakultet UIB.

Styret i Norsk Logopedforbund Vestland ønsker med dette å uttrykke vår bekymring knyttet til forslaget om å fryse logopedutdanningen ved Universitetet i Bergen (UiB).

Vi stiller oss fullt og helt bak de punktene og vurderingene som er redegjort for av Norsk Logopedforbund sentralt v/Katrine Kviisgard, slik det fremgår av vedlegget til denne e-posten.

Slik vi vurderer saken, fremstår forslaget om frysing som forhastet og uten tilstrekkelig forankring i en grundig og helhetlig prosess. Vi savner en tydelig konsekvensutredning som belyser hvilke følger et slikt vedtak vil få, både på kort og lang sikt.

En frysing av logopedutdanningen ved UiB vil etter vårt syn bidra til å ytterligere svekke et allerede presset logopedtilbud. Dette vil få negative konsekvenser for både våre medlemmer og for tjenestemottakere i hele Vestlandsregionen, hvor behovet for logopediske tjenester allerede overstiger tilgangen på kvalifisert fagpersonell.

Vi forventer at Universitetet i Bergen er sitt samfunnsansvar bevisst, og ivaretar sitt samfunnsoppdrag gjennom å utdanne nødvendig og kvalifisert personell til oppvekst, helse- og omsorgstjenestene.

På denne bakgrunn ber vi om at vedtaket om frysing av logopedstudiet stanses.

Videre oppfordrer vi UiB til i stedet å rette fokus mot å styrke logopedutdanningen, slik at fremtidens behov for logopediske tjenester kan dekkes. I denne sammenheng viser vi til

Riksrevisjonens «*Undersøkelse av rehabilitering i helse- og omsorgstjenestene*», samt Rambøll-rapporten fra 2025 på vegne av Helsedirektoratet, som tydelig dokumenterer dette behovet.

Med vennlig hilsen

Styret i Norsk Logopedforbund Vestland

Linn Hege Heienberg Bruåsdal

Styreleder

Norsk logopedforbund Vestland

[External email] Make sure you recognize the sender's email address before you click links, open attachments, or get involved in financial transactions. Contact IT-support BRITA if you have any questions.

Fra: Arnholm, Elin Varissara <Elin.Arnholm@bergen.kommune.no>

Sendt: torsdag 29. januar 2026 15:03

Til: Stine.lehmann@uib.no <Stine.lehmann@uib.no>; Margareth.hagen@uib.no <Margareth.hagen@uib.no>

Emne: Innspill til forslag om å fryse logopediutdanningen ved UiB

Hei,

Jeg er hovedtillitsvalgt for Norsk logopedforbund i Bergen kommune og ønsker med dette å gi innspill til forslaget om å fryse logopediutdanningen ved Universitetet i Bergen fra kommende studieår.

Våre medlemmer er svært kritiske til forslaget.

Bergen kommune har et stort og økende behov for logopedtjenester. Dette gjelder tjenester til barn og unge i barnehage, skole, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), samt i fagsenter og etat for tilrettelagt oppvekst. Tilgangen på kvalifiserte logopeder i kommunen er direkte avhengig av at det utdannes logopeder i vår region.

Logopediutdanningen ved UiB har gjennom flere år hatt mange søkere, og det er veldokumentert stor etterspørsel etter logopedisk kompetanse nasjonalt. Dette gjelder også i Vestland fylke og Bergen kommune. Bergen er en stor kommune med et omfattende tjenestebehov, og vi ser ikke hensikten med å fryse en utdanning som allerede dekker et tydelig samfunnsbehov.

Logopeder i Vestland og Bergen rapporterer om at logopedtilbudet til barn og unge bygges ned, samtidig som behovet øker. Ventetidene er lange, og mange barn og unge får ikke nødvendig hjelp. I enkelte tilfeller risikerer barn å vente i flere år på logopedisk oppfølging. Dette står i sterk kontrast til prinsippet om tidlig innsats og likeverdige tjenester.

For å belyse noe av omfanget: Omtrent 5–10 % av befolkningen har til enhver tid dysleksi, 3–7 % har utviklingsmessige språkforstyrrelser (DLD), og 1–4 % har taleflytvansker. I tillegg kommer barn og unge med medfødte eller ervervede hjerneskader, samt ettervirkninger etter alvorlig sykdom som kreft, som også kan ha behov for langvarig logopedisk oppfølging i kommunen.

Rådgivere i PPT har ofte logopedutdanning og inngår i tverrfaglige utredninger og tiltak. En frysing av logopediutdanningen vil gjøre rekruttering til disse stillingene betydelig vanskeligere. Dette er kritisk for kommunens evne til å ivareta lovpålagte oppgaver innen tidlig innsats, utredning og tilrettelegging.

Manglende eller forsinket hjelp til barn og unge med språk- og kommunikasjonsvansker innebærer økt risiko for alvorlige negative utviklingsutfall. Denne gruppen er overrepresentert blant elever som faller fra i videregående opplæring, har økt risiko for psykiske helseplager, er oftere i kontakt med rettsvesenet og har økt risiko for å falle utenfor arbeidslivet som unge uføre. Tidlig og tilstrekkelig logopedisk hjelp er derfor ikke bare avgjørende for den enkelte, men også samfunnsøkonomisk lønnsomt.

På bakgrunn av dette oppfordrer våre medlemmer i Bergen kommune på det sterkeste til at forslaget om å fryse logopediutdanningen ved UiB ikke vedtas.

Med vennlig hilsen

Elin Varissara Arnholm
Logoped og hovedtillitsvalgt NLF
Varden, Seljedalen og Lyshovden skoler

[External email] Make sure you recognize the sender's email address before you click links, open attachments, or get involved in financial transactions. Contact IT-support BRITA if you have any questions.

Fra: Florie Courmont Devik <pn.florie@parkinson.no>

Dato: torsdag, 29. januar 2026 kl. 15:33

Til: Stine Lehmann <Stine.Lehmann@uib.no>, Postmottak PSYFA <post.psyfa@uib.no>, Margareth Hagen <Margareth.Hagen@uib.no>, Postmottak UiB <post@uib.no>

Kopi: Mehak Chawla <mehak@oslologopedene.no>, Katrine Kvisgaard <katrine.kvisgaard@logopedforbundet.no>, Kathrine Veland <kathrine.veland@parkinson.no>, Anette Bekkelund <anette.bekkelund@parkinson.no>, Silje Kristin Bjerknes <sbbjsk@ous-hf.no>, Simonsen, Karen Rinden <ksim@sus.no>

Emne: Forslag om frysing av logopedutdanningen ved UiB

Forslag om frysing av logopedutdanningen ved Universitetet i Bergen

Vi har mottatt informasjon fra leder av Norsk Logopedforbund, Katrine Kvisgaard, om at Universitet i Bergen vil foreslå å fryse logopedutdanning. Vi viser til vedlegget av Kvisgaard datert 29.01.2026. Dette er alvorlig og urovekkende, med tanke på den viktige rollen faggruppen har i helsevesenet og at det allerede er mangel på logopeder.

Vi er logopeder og fagveiledere i ParkinsonNet – som er et landsdekkende nettverk bestående av logopeder, ergoterapeuter, fysioterapeuter og sykepleiere med høy kompetanse på Parkinsons sykdom og parkinsonisme. ParkinsonNet skal sikre best mulig behandling og oppfølging for personer med Parkinsons sykdom og parkinsonisme. Målet er å gi like gode tjenester til personer med Parkinsons sykdom, uansett hvor i landet de bor. I undersøkelser gjennomført av Parkinsonforbundet i 2020 og 2025 vises det at ca. 80% av personer med Parkinson opplever at logopeden kjenner sykdommen godt, og ca. 97% opplever at behandlingen er nyttig. Forskning viser at så mange som 60-90% av personer med Parkinsons sykdom før eller siden vil oppleve utfordringer knyttet til kommunikasjonsevnen. I tillegg, utvikler mer enn 80 % av personer med Parkinsons sykdom svelgevansker i løpet av sykdomsforløpet. Det finnes om lag 12.000 personer med Parkinsons sykdom i Norge, og de fleste har stort behov for logopedisk oppfølging. Vi er bekymret for konsekvensene frysingen vil medføre, da antall logopeder i Norge i dag allerede er for lavt til å dekke det store behovet.

Parkinsons sykdom er den nest vanligste nevrodegenerative sykdommen, og svelgevansker ved denne tilstanden er et komplekst og potensielt livstruende problem. Logopeden har den primære rollen i kartleggingen og behandlingen av svelgevansker, fra klinisk vurdering til instrumentelle undersøkelser. Lungebetennelse er en hyppig dødsårsak i denne pasientgruppen og svelgevansker er en sentral risikofaktor for utvikling av aspirasjonslungebetennelse. Logopedoppfølging kan bidra til å forebygge og redusere forekomst av aspirasjonslungebetennelse. Frysing av logopedutdanningen i Bergen kan i fremtiden utfordre logopedens sentrale rolle og ansvarsområde i helsevesenet, som kan få alvorlige konsekvenser for pasientsikkerhet, ernæring, livskvalitet og i verste fall overlevelse.

Det er allerede gjennom flere undersøkelser avdekket en betydelig mangel på logopeder, noe som påvirker tilgjengeligheten av logopedtjenester på nasjonalt nivå. Denne mangelen fører til lange ventetider og et ujevnt tilbud, særlig i distriktene. Å fryse logopedutdanningen vil derfor virke mot sin hensikt, ettersom det ytterligere vil forverre rekrutteringen og gjøre det vanskeligere å sikre et forsvarlig og likeverdig logopedtilbud i hele landet. En stans av utdanningen for logopeder står i kontrast til internasjonale retningslinjer, hvor anbefalingene for Parkinsons sykdom tydelig inkluderer logopeder som en sentral og essensiell del av den tverrfaglige oppfølgingen. Logopedisk behandling anses som avgjørende for å ivareta pasientenes tale-, stemme- og svelgefunksjon, og for å sikre livskvalitet og pasientsikkerhet over tid.

Vi håper at dere har forståelse for vår bekymring og for de alvorlige konsekvensene en frysing av logopedutdanningen ved Universitetet i Bergen kan medføre på sikt. Dersom ønskelig er vi gjerne til disposisjon for ytterligere informasjon eller faglige råd.

Vennlig hilsen

Florie C. Devik og Mehak Chawla
Logopeder og fagveiledere i ParkinsonNet

Karen Simonsen
Leder, Nasjonal koordineringsfunksjon
Stavanger universitetssjukehus
ParkinsonNet Norge

Silje Bjerknes
Prosjektleder ParkinsonNet HSØ

[External email] Make sure you recognize the sender's email address before you click links, open attachments, or get involved in financial transactions. Contact IT-support BRITA if you have any questions.

Fra: Plante, Elena - (eplante) <eplante@arizona.edu>

Dato: torsdag, 29. januar 2026 kl. 18:21

Til: Margareth Hagen <Margareth.Hagen@uib.no>

Emne: Logopedics program

Dear Dr. Hagen,

I am writing as someone who considers themselves part of the UiB having received an honorary doctorate in 2022. I recently became aware that the program in Logopedics has paused enrollment and there are concerns about funding it going forward.

Please consider this letter of information as you work with the stakeholders on this issue.

[External email] Make sure you recognize the sender's email address before you click links, open attachments, or get involved in financial transactions. Contact IT-support BRITA if you have any questions.

January 27, 2026

Rector Margareth Hagen
University of Bergen

Dear Dr. Hagen,

I am writing as someone who considers themselves part of the UiB community, although I live abroad. I have had long term research collaborations, taught classes, mentored students, and received an honorary doctorate in 2022. I recently became aware that the program in Logopedics has paused enrollment and there are concerns about funding it going forward. I have been involved with this program since its inception, and this was indeed alarming news to me. I am aware that there are multiple programs in Logopedics in Norway, so it may seem as the one at UiB might be a low priority. I could not disagree more.

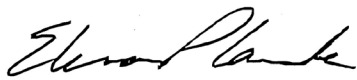
One of the unique features of the UiB program among those offered nationally is that it was founded on a medical rather than an educational model. This positions the UiB program to best serve the needs of the grandmother, who after a stroke, can no longer engage with her grandchildren through books or games. UiB graduates are prepared to serve the child who “cannot find his words” because seizures have damaged the language areas of his brain. They are best prepared to help the adult diagnosed with Parkinson’s disease, whose loss of vocal volume prevents him from contributing at his work setting, when he still has much to give intellectually.

The country of Norway, and indeed the entire Scandinavian block, has much work to do to achieve parity with North America and western Europe in terms of service delivery in communication disorders for their citizens. For example, there is no data indicating which features of Norwegian best identify the 13% of children who fail to develop language normally. This, in turn, hinders the ability to adequately serve Norwegian children whose poor language skills put them at risk for academic failure, low socio-economic outcomes, contact with the justice system, and for girls, higher rates of sexual assault. The research needed to solve these pressing problems requires dedicated faculty, but also a cadre of graduate students who are interested in just these issues. Closing the program removes these precious resources. Moreover, students who graduate from university programs tend to remain in the local area. They meet partners and marry during their programs, or just decide they like their university town and local friends. Removing or reducing an academic program functions to reduce the pool of service providers in the area. This is not in the interest of Bergen or the western Norway community to rely solely on recruitment from distant university programs.

Well before I received the honorary doctorate from UiB, I was donating time almost annually to teach and mentor students in the Logopedics program. When the program was brand new, I twice taught in

person in Bergen. I've mentored many students at the master's and PhD levels. More recently, I've been teaching UiB students a remote class focused on translating clinical research studies into evidence-based practice. I have not taken money for this. Instead, I have done this because I have long recognized how under-resourced this program has been for many years, but also how important it is. You have a small but exceptional faculty in place. They are making an outsized impact. You have a very bright and committed set of students who will serve people with some of the hardest struggles of their lives. Beyond any other human function, it is what allows us to connect with each other, find and express love, and provide support. This makes communication a necessary human right for all. I ask you earnestly to have the conversations necessary to find a way forward for the Logopedics program.

Sincerely,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Elena Plante', with a stylized, cursive script.

Elena Plante, PhD, CCC-SLP

Professor
Galileo Fellow, UA Science
ASHA Fellow
eplante@arizona.edu

Norges Parkinsonforbund

Storgata 33 A, 0184 Oslo

Universitet i Bergen

Oslo 30.01.26

Forslag om frysing av logopedutdanningen ved Universitetet i Bergen

Vi har mottatt informasjon fra leder av Norsk Logopedforbund, Katrine Kvisgaard, om at Universitet i Bergen vil foreslå å fryse logopedutdanning. Dette er alvorlig og urovekkende, med tanke på den viktige rollen faggruppen har i helsevesenet og at det allerede er mangel på logopeder.

Norges Parkinsonforbund er opptatt av at det gis like gode tjenester til personer med Parkinsons sykdom, uansett hvor i landet de bor. I undersøkelser gjennomført av oss i 2020 og 2025 vises det at ca. 80% av personer med Parkinson opplever at logopeden kjenner sykdommen godt, og ca. 97% opplever at behandlingen er nyttig. Forskning viser at så mange som 60-90% av personer med Parkinsons sykdom før eller siden vil oppleve utfordringer knyttet til kommunikasjonsevnen. I tillegg, utvikler mer enn 80 % av personer med Parkinsons sykdom svelgevansker i løpet av sykdomsforløpet. Det finnes om lag 13.000 personer med Parkinsons sykdom i Norge, og de fleste har stort behov for logopedisk oppfølging. Vi er bekymret for konsekvensene frysingen vil medføre, da antall logopeder i Norge i dag allerede er for lavt til å dekke det store behovet.

Parkinsons sykdom er den nest vanligste nevrodegenerative sykdommen, og svelgevansker ved denne tilstanden er et komplekst og potensielt livstruende problem. Logopeden har den primære rollen i kartleggingen og behandlingen av svelgevansker, fra klinisk vurdering til instrumentelle undersøkelser. Lungebetennelse er en hyppig dødsårsak i denne pasientgruppen og svelgevansker er en sentral risikofaktor for utvikling av aspirasjonslungebetennelse. Logopedoppfølging kan bidra til å forebygge og redusere forekomst av aspirasjonslungebetennelse. Frysing av logopedutdanningen i Bergen kan i fremtiden utfordre logopedens sentrale rolle og ansvarsområde i helsevesenet, som kan få alvorlige konsekvenser for pasientsikkerhet, ernæring, livskvalitet og i verste fall overlevelse.

Det er allerede gjennom flere undersøkelser avdekket en betydelig mangel på logopeder, noe som påvirker tilgjengeligheten av logopedtjenester på nasjonalt nivå. Denne mangelen fører til lange ventetider og et ujevnt tilbud, særlig i distriktene. Å fryse logopedutdanningen vil derfor virke mot sin hensikt, ettersom det ytterligere vil forverre rekrutteringen og gjøre det vanskeligere å sikre et forsvarlig og likeverdig logopedtilbud i hele landet. En stans av utdanningen for logopeder står i kontrast til internasjonale retningslinjer, hvor anbefalingene for Parkinsons sykdom tydelig inkluderer logopeder som en sentral og essensiell del av den tverrfaglige oppfølgingen. Logopedisk behandling anses som avgjørende for å ivareta pasientenes tale-, stemme- og svelgefunksjon, og for å sikre livskvalitet og pasientsikkerhet over tid.

Telefon: 22 00 83 00

E-post: post@parkinson.no

www.parkinson.no

Organisasjonsnummer: 871278962

Norges Parkinsonforbund

Storgata 33 A, 0184 Oslo

Vi håper at dere har forståelse for vår bekymring og for de alvorlige konsekvensene en frysing av logopedutdanningen ved Universitetet i Bergen kan medføre på sikt. Dersom ønskelig er vi gjerne til disposisjon for ytterligere informasjon eller faglige råd.

Med vennlig hilsen

Kristin Ruud

Generalsekretær.

Telefon: 22 00 83 00
E-post: post@parkinson.no
www.parkinson.no
Organisasjonsnummer: 871278962

Universitetet i Bergen
Universitetsstyret og rektoratet
post@uib.no

Norsk logopedforbund
PB 1331 Vika, 0112 Oslo
Post@logopedforbundet.no
Telefon: +47 403 47 265
Org.nr.: 975 590 623

Oslo, 31.01.2026

Pausing av logopedutdanningen ved Universitetet i Bergen

Det vises til tidligere forslag om å pause logopedutdanningen ved Universitetet i Bergen. Fakultetsstyret har nå fattet vedtak i saken (jf. [protokoll](#)), og saken skal behandles i universitetsstyret 5. februar.

Norsk logopedforbund ber universitetsstyret om å ikke stadfeste fakultetsstyrets vedtak om å pause logopedutdanningen, men i stedet sikre videre drift ved å tilføre nødvendige ressurser til utdanningen.

Logopedi er et lite fag som krever relativt beskjedne tilleggsressurser, men som har stor betydning for livskvalitet, deltakelse og mestring for barn, unge og voksne i samfunnet.

Å sette utdanningen på pause vil få alvorlige og langvarige konsekvenser. Logopedutdanningen i Bergen holder et høyt faglig nivå, har stabile og høye søkertall, og er etablert for å dekke et dokumentert og vedvarende behov i regionen. I Norge utdannes det samlet sett kun rundt 100 logopeder årlig, og mangelen på logopedtjenester er allerede godt dokumentert av både Riksrevisjonen og Helsedirektoratet. En pausing vil forsterke denne mangelen og få direkte konsekvenser for barn, unge og voksne i både kommunene og spesialisthelsetjenesten på Vestlandet, og det vil også svekke den nasjonale tilgangen på logopedkompetanse.

En pausing er i realiteten en nedbygging av et lite og sårbart fagmiljø. Tap av nøkkelpersonell, bortfall av praksisplasser og fragmentering av fagmiljøet er konsekvenser som erfaringsmessig er svært krevende å reversere. Dette svekker forutsetningene for å gjenoppta studiet, særlig når fakultetsstyret samtidig har foreslått å omdisponere studieplasser fra logopedi til psykologi. Dette reiser spørsmål om hvordan logopedutdanningen i praksis skal kunne gjenopptas neste år.

Det er også vanskelig å se hvordan fagmiljøet skal kunne utarbeide en plan for videre drift og en revidert studieplan innenfor dagens finansieringsrammer, når nettopp manglende ressurser er begrunnelsen for å sette utdanningen på pause. Dette fremstår som et urealistisk premiss og innebærer i praksis at ansvaret skyves nedover i organisasjonen uten at de nødvendige strukturelle forutsetningene er til stede.

I tillegg gir selve prosessen grunn til alvorlig bekymring. De ansatte har over tid gjort det klart at videre drift ikke er faglig forsvarlig uten at vakante stillinger erstattes. Likevel ble de på svært kort varsel presentert for et valg mellom å videreføre utdanningen uten ressurser eller å pause studiet. Etter vårt syn har dette ikke vært gjenstand for reelle drøftinger, og prosessen fremstår ikke i samsvar med Hovedavtalen i staten, som stiller klare krav til medvirkning ved omstillinger av betydning for ansatte og virksomhet.

I saksframlegget til fakultetsstyret fremstilles forslaget som forankret «i samråd med instituttet og fagmiljøet». De ansatte stiller seg ikke bak denne fremstillingen. Etter vårt syn gir dette et misvisende bilde av reell involvering og kan oppleves som en måte å legitimere vedtaket på uten faktisk forankring i fagmiljøet.

Forslaget har møtt betydelig motstand. Både brukerorganisasjoner, tillitsvalgte, studenter og det øvrige fagmiljøet har reagert kraftig på vedtaket om å pause utdanningen.

Universitetet i Bergen har et tydelig samfunnsansvar for å utdanne samfunnskritisk kompetanse. En pause i logopedutdanningen vil etter vårt syn være vanskelig å forene med dette ansvaret og med samfunnets behov for logopedtjenester, både på kort og lang sikt.

Norsk logopedforbund ber derfor universitetsstyret om å ikke stadfeste fakultetsstyrets vedtak om å pause logopedutdanningen, men i stedet sikre videre drift ved å tilføre nødvendige ressurser til utdanningen.

Med vennlig hilsen

Katrine Kvisgaard
Leder Norsk logopedforbund

Kopi:

Unio
Forskerforbundet
Styret i Helse Bergen
Bergen kommune
LHL
Dysleksi Norge
Hørselshemmedes Landsforbund
Stolt-Stamming og løpsk tale

Til: Universitetsstyret ved Universitetet i Bergen

Bekymringsmelding fra studentene: Krav om stans i vedtak om pause i opptak ved logopediutdanningen

Vi, studentene ved logopedutdanningen (kull 2025 & 2024), viser til fakultetsstyrets vedtak om å pause opptaket til studiet fra høsten 2026. Vi sender med dette en formell bekymringsmelding til universitetsstyret og ber om at vedtaket ikke stadfestes i møtet 5. februar.

Vi støtter bekymringene fremmet av Norsk logopedforbund og vil særlig understreke følgende punkter fra et studentperspektiv:

- **Uforsvarlig prosess og manglende medvirkning:** Vi opplever, i likhet med fagmiljøet, at prosessen har manglet reell involvering. En beslutning med så store konsekvenser for landets eneste helserettede logopedutdanning kan ikke tas uten en grundig utredning av konsekvensene for studenter og pasientgrupper.
- **Svekkelse av et sårbart fagmiljø:** Som NLF påpeker, er en "pause" i realiteten en nedbygging av et lite og sårbart fagmiljø. Vi frykter at bortfall av nøkkelpersonell og praksisplasser vil gjøre det umulig å gjenoppta studiet på et senere tidspunkt.
- **Samfunnsansvar og pasientbehov:** Norge utdanner allerede for få logopeder til å dekke behovet i kommuner og helseforetak. Å omdisponere studieplasser fra logopedi til psykologi i en tid med dokumentert logopedmangel er å svikte universitetets samfunnsansvar.
- **Usikkerhet for nåværende studenter:** Vedtaket skaper stor usikkerhet rundt studiekvaliteten og det faglige tilbudet for oss som allerede er i løpet, og samt for medstudenter i permisjon.

Vi ber Universitetsstyret om å sikre videre drift ved å tilføre de nødvendige ressursene som kreves for å erstatte vakante stillinger, fremfor å legge ned et velfungerende og samfunnskritisk studietilbud.

Med vennlig hilsen, Studentene ved Logopedi, kull 2025 & 2024

Signaturfelt:

1. Tooraj Barhag, studentnummer: [REDACTED]
2. Hedvig Kjerstad, studentnummer: [REDACTED]
3. Lillian Brakstad Holmedal, studentnummer: [REDACTED]

4. Kristina Dahl, studentnummer: [REDACTED]
5. Renate Gotuholt Bryntesen, studentnummer: [REDACTED]
6. Eirin Iden, studentnummer: [REDACTED]
7. Kristina Hagenes Solheim, studentnummer: [REDACTED]
8. Annette Kristin Iversen, studentnummer: [REDACTED]
9. Siwaporn Nuritamon, studentnummer: [REDACTED]
10. Camilla Salgado, studentnummer: [REDACTED]
11. Martine Erikstad, studentnummer: [REDACTED]
12. Julia Maria Dobrowolska, studentnummer: [REDACTED]
13. Anette Lande Gjøvåg, studentnummer: [REDACTED]
14. Maren Strømmen, studentnummer: [REDACTED]
15. Benedicte Vestbø Markhus, studentnummer: [REDACTED]
16. Adrian Grüner Bygland, studentnummer: [REDACTED]
17. Synnøve Hop, studentnummer: [REDACTED]
18. Eline Wang Sande, studentnummer: [REDACTED]
19. Frida Huus, studentnummer: [REDACTED]
20. Sara Magrethe Lønning, studentnummer: [REDACTED]
21. Thea Børsum, studentnummer: [REDACTED]
22. Sofie Hjelmaas Matland, studentnummer: [REDACTED]
23. Julie Edvardsen, studentnummer: [REDACTED]
24. Lene Edvardsen, studentnummer: [REDACTED]
25. Elisabeth Tho Hennum, studentnummer: [REDACTED]
26. Lise Ludvigsen, studentnummer: [REDACTED]
27. Ragna Birgitte Nygaard Nilsen, studentnummer: [REDACTED]
28. Eli Karoline Hamnvik Hanssen, studentnummer: [REDACTED]
29. Malin Nilssen Alexandersen, studentnummer: [REDACTED]

30. Maren Sofie M Lia, studentnummer: [REDACTED]

31. Nora Harvei, studentnummer: [REDACTED]

From: Kjell Erik Lommerud <Kjell-Erik.Lommerud@uib.no>

Sent: Monday, February 2, 2026 2:04 PM

To: Tore Tungodden <Tore.Tungodden@uib.no>

Cc: post@fub.uib.no

Subject: Brev til u-styret

Hei Tore, jeg ber om at dette skrivet vedlegges en eventuell sak om pausing av opptaket på logopedi.

Til universitetsstyret

Saken om pausing av opptaket på logopedi har nylig vært behandlet i Informasjons- og drøftingsutvalget på Psykologisk fakultet.

I saksframlegget står det at «Fakultetet foreslår, etter dialog med universitetsledelsen, og i samråd med instituttet og fagmiljøet, å pause opptaket til masterprogrammet i logopedi fra høst 2026.»

Vi er enige at det ikke står direkte fagmiljøet er enige i pausing, hvilket de ikke er, men vår representant i IDU forsto at det var det setningen betydde. Forskerforbundet mener dette saksframlegget er til å misforstå og svært uheldig.

Vi har på den korte tiden vi har hatt tilgjengelig ikke klart å finne ut om denne saken har vært behandlet i det relevante instituttrådet. Instituttrådet skal behandle saker av strategisk betydning og dette mener vi nettopp er en slik sak.

Vi ber derfor om at universitetsstyret ikke vedtar noen slik pausing av opptaket på mastergraden i logopedi før man har vært gjennom en tilfredsstillende saksbehandling.

Vennlig hilsen

Kjell Erik Lommerud

Hovedtillitsvalgt, Forskerforbundet UiB.